

BÁNK BÁN

Published @ 2017 Trieste Publishing Pty Ltd

ISBN 9780649182039

Bánk bán by Jozsef Katona

Except for use in any review, the reproduction or utilisation of this work in whole or in part in any form by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including xerography, photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, is forbidden without the permission of the publisher, Trieste Publishing Pty Ltd, PO Box 1576 Collingwood, Victoria 3066 Australia.

All rights reserved.

Edited by Trieste Publishing Pty Ltd.
Cover @ 2017

This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade or otherwise, be lent, re-sold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior consent in any form or binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.triestepublishing.com

JOZSEF KATONA

BÁNK BÁN

Harmon P. Smith

ÉLŐ KÖNYVEK
*
MAGYAR KLASSZIKUSOK

AZ ELŐSZÓT ÍRTA
GRÓF KLEBELSBERG KUNO

ÉLŐ KÖNYVEK
★
MAGYAR KLASSZIKUSOK

VIII. KÖTET

A BEVEZETÉSEKET ÍRTÁK

Ambrus Zoltán	Kápi Béla	Radó Antal
Baltazár Dezső	Kéký Lajos	Rákosi Jenő
Berzeviczy Albert	Kozina Andor	Ravasz László
Császár Elemér	Lányi József	Sajó Sándor
Dézi Lajos	Négyesy László	Szász Károly
Galamb Sándor	Pekár Gyula	Tordai Ányos
Hevesi Sándor	Pintér Jenő	Vargha Gyula
	Voinovich Géza	

A KISFALUDY-TÁRSASÁG
MEGBIZÁ-SÁBÓL KIADJA
A FRANKLIN-TÁRSULAT BUDAPESTEN

KATONA JÓZSEF
BÁNK BÁN
*
GRÓF TELEKI LÁSZLÓ
A KEGYENC

HEVESI SÁNDOR BEVEZETÉSÉVEL.

A KISFALUDY-TÁRSASÁG
MEGBIZÁSÁBÓL KIADJA
A FRANKLIN-TÁRSULAT BUDAPESTEN

201
1096104
10
Köt.

Nyomatott finom famentes puhelykönyv
papiroson a Franklin Társulat betűvel.

1096104

BÁNK BÁN ÉS A KEGYENC.

Irta HEVESI SÁNDOR.

A régi magyar drámairodalomnak két ismert és elismert remekműve *Bánk bán* és a *Kegyenc*. Harmadiknak csatlakozik hozzájuk *Az ember tragédiája* és e három drámai költemény, amely három, különböző korszak terméke, bizonyos tekintetben csudálatos egyértelműséget mutat, amennyiben mind a háromnak közös nevezője a *politikum*. *Bánk bán*ban ez a politikai elem tisztán *nemzeti*, a *Kegyencben* világtörténelmi, *Az ember tragédiájában* egyetemes, tehát filozófiai. Mind a hármat csak magyar ember írhatta, akiben a politikai problémák egyéni élménnyé váltak. Mind a három magyar drámaíróban van valami Széchenyi lelkéből s politikai drámák ilyen értelemben a görögök óta alig voltak, mert Shakespeare drámai krónikái egészen más lapra tartoznak.

*Bánk bán*nak és a *Kegyenc*nek egyéb érdekes érintkező pontjai is vannak. A «*Kegyenc*» a tragikus sorsú Teleki László egyetlen drámája s *Bánk bán* az ugyan-csak tragikus sorsú Katona Józsefnek szinte egyetlen — számba menő drámája, mert hiszen utána nem következett semmi, előtte pedig csak a költő iskolás kísérletei voltak, utánzások, vázlatok, tapogatózások, a melyekkel Katona az útját kereste első, igazi drámájához. Huszonhárom éves volt, amikor *Bánk bánt* megírta, huszonhat éves, amikor mostani fornájába átigazította, tehát a kezdet kezdetén állott, abban a korban, amelyben a legnagyobb drámaírók is még csak dadogni tudtak s e hamisítatlan, igazi géniusznak nem adatott meg.

hogy megjárhassa a maga útját, kifejlődjék azzá a magyar tragédiáiróvá, aki a magyar színpadra rányomja a maga örök bélyegét.

Még így is alig akad a magyar drámairodalomban alkotás, amely annyira közel járna az igazi tragédiához, mint Bánk bán. Katona esedélatos ösztönnel megtalálta a legmagyarabb tragédiatárgyat, a magyar létért való küzdelmet, a melynek a magyar lélekben tragikus konfliktussá kell válnia. Bánk bán története Katona előtt is, Katona után is gyakran megismétlődött s az ideges uralkodóházzal való viszonyban állandóan fölmerült. Semmiféle magyar drámai tárgy nem tudott azóta sem vetekedni Bánk bán problémájának szimbolikus erejével. Nem esoda, hogy úgynevezett klasszikus művé lett, amelyet az iskolában is tanítanak, nem esoda, hogy olyan elmék, mint Arany János és utóbb Gyulai Pál valóságos harcot vívtak, hogy igazi értékét a nemzet elismerje és magáévá tegye. Ez a küzdelmük annyiban sikerrel is végződött, hogy a magyar köztudatban Bánk bán úgy él, mint a magyar drámairodalom legelső remeke.

De fölvetődik a kérdés, hogy vajjon a színpadon miért nem tudott igazán gyökeret verni, legalább úgy, mint Németországban Schiller legnépszerűbb drámái, ha már olyan sikerre nem tarthatott is számot, mint *Az ember tragédiája*, amely eddigelé Magyarországon a legtöbbszőr adott komoly drámai alkotás. Igaz, hogy *Az ember tragédiájának* színpadi sikerét és népszerűségét nagyban előmozdította az a körülmény, amely tulajdonképpen hátrányul volna felróható, hogy a legpuritánabb színpadi ábrázolásban is bizonyos fokig revue-szerű látványossággá kell válnia az egymásután fölmerülő történelmi képek tarka forgatagában s számba kell vennünk azt is, hogy a tragédiának ritkán kedvez a kor és a divat, s Bánk bán igazán a legsúlyosabb tragédiák közül való. De kevésbé rózsás színpadi pályafutását ez sem okolja meg eléggé.

Azt hisszük, Bánk bán igazi nagy döntő színpadi